

Suomen rakennerahasto-ohjelman 2021-2027 luonnos ja Itä- ja Pohjois-Suomen esitys pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityistoimiksi (ITI)

206/00.01.05/2019

MH § 23

Suomessa on valmisteltu vuodesta 2019 alkaen työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) johdolla rakennerahasto-ohjelmaa vuosille 2021-2027. Valmistelua ohjaamaan asetettiin marraskuussa 2018 valtakunnallinen Koheesio 2021+ -työryhmä sekä maakuntaliittojen ja ELY-keskusten muodostamat omat alueelliset valmisteluryhmät Itä- ja Pohjois-Suomeen ja Etelä- ja Länsi-Suomeen. Itä- ja Pohjois-Suomen valmistelua on johtanut Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Valtioneuvoston tasolla ohjelmavalmistelua varten linjattiin 27.11.2019, että Suomeen (pl. Ahvenanmaa) tehdään yksi rakennerahasto-ohjelma, joka sisältää EAKR- ja ESR+ toimenpiteet. Koko Suomen kattavaan ohjelmaan sisällytetään oma kokonaisuus harvan asutuksen erityistoimille Itä- ja Pohjois-Suomessa. Näitä erityistoimia on valmisteltu Itä- ja Pohjois-Suomen valmisteluryhmässä. Valmisteltu erillinen strategia (ITI eli Integrated Territorial Investments) NSPA-erityismäärärahan käytölle on erillisliitteenä (Itä- ja Pohjois-Suomen esitys pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityistoimiksi (ITI)).

Erillisliite nro: 6

Valtakunnallisen toiminnan suhteellinen osuus rahoituksesta alenee valtioneuvoston linjauksen 27.11.2019 mukaisesti kuluvaan ohjelma-kauteen verrattuna.

Rakennerahasto-ohjelman sisällön valmistelutilanne on seuraava:

- TEM on koonnut ohjelmaluonnoksen 3. version aiemman valmistelun ja tammikuussa 2020 toteutetun kommenttikierroksen pohjalta. Luonnos on lähetetty maakunnille 5.2.2020.
- Itä- ja Pohjois-Suomen valmisteluryhmän ehdotus pohjoisten harvaan asuttujen alueiden ITI-ohjelmaosiksi on toimitettu TEM:lle annettuun määräaikaan mennessä 31.1.2020.
- Valtakunnallisten toimien sisältövalmistelu on käynnissä.
- Komission uuden ehdotuksen mukainen JTF-rahasto (JTF eli Just Transition Fund) on tulossa osaksi rakennerahasto-ohjelmaa omana toimintalinjanaan. Rahoituksesta tulee JTF-asetusehdotuksen mukaan tehdä alueelliset siirtymäsuunnitelmat vähintään maakuntatasolla. Alueellisten siirtymäsuunnitelmien

valmistelua ei toistaiseksi ole ohjeistettu.

EU:n koheesiopolitiikkaan on Green Dealin toimeenpanoa varten valmisteltu uutta rakennerahastoa, ns. oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa (JTF eli Just Transition Fund), jolla kompensoitaisiin ilmastotoimista alueille koituvaa taloudellista ja sosiaalista haittaa. Komissio esittää maaraportissaan helmikuun 2020 lopussa näkemyksensä siitä, miten JTF-rahoitus kohdistuisi Suomen alueille, ja miten sitä pitäisi käyttää. Suomen ohjelmavalmistelun lähtökohtana on, että JTF-rahasto tulisi osaksi rakennerahasto-ohjelmaa omana toimintalinjanaan. JTF:ään sovelletaan pääsääntöisesti samaa sääntelyä kuin rakennerahasto-ohjelmiin. Rahoituksesta tulee JTF-asetusehdotuksen mukaan tehdä alueelliset siirtymäsuunnitelmat vähintään maakuntatasolla. Alueelliset siirtymäsuunnitelmat tulisivat osaksi rakennerahasto-ohjelmaa ja ne hyväksyttäisiin samalla komission päätöksellä kuin ohjelma.

TEM:n tavoitteena on, että komissiolle toimitettava pitkälle valmisteltu luonnos Suomen rakennerahasto-ohjelmaksi olisi valmiina huhtikuun 2020 alussa. IP-alueen palaute ohjelmaluonnokseen annetaan TEM:lle 26.2.2020.

Ohjelmaluonnos ja siihen sisältyvää Itä- ja Pohjois-Suomen ITI-osio sekä valmistelutilannetta esitellään kokouksessa.

Suomen rakennerahasto-ohjelman 2021-2027 luonnos on erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 7

Lisätietoja asiasta antavat aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi ja aluekehityspäällikkö Paula Karppinen, puh. 044 710 0867 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.a.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan esitys:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Suomen rakennerahasto-ohjelman 3. luonnoksen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen esityksen pohjoisten harvaan asuttujen alueiden ITI-ohjelmaosiksi ja keskustelelee niistä. Keskustelun evästyksiset kirjataan ja viedään ohjelman valmistelijoille tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Aluekehityspäällikkö Paula Karppinen esitteli Suomen rakennerahasto-ohjelman luonnosta sekä Itä- ja Pohjois-Suomen esitystä pohjois-

ten harvaan asuttujen alueiden ITI-ohjelmaosioksi.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että maakuntajohtaja Pentti Malisen ollessa poissa kokouksesta, tämän asian esittelijänä toimi hänen sijaisenaan suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen.
